

Bezoekersonderzoek EK rolstoelrugby 2025

Den Haag

Auteur

Sjoerd Dreteler, Monique Berger, Koen Breedveld

Afdeling

Lectoraat Impact of Sport & Lectoraat Technologie voor Inclusief Bewegen en Sport

Datum

2 februari 2026

De Haagse Hogeschool, 2026

Inhoudsopgave

Management Samenvatting	4
1 Inleiding.....	5
2 Methode.....	6
2.1 Onderzoeksmethode	6
2.2 Procedure	6
Tonen van live statistieken sporters.....	7
2.3 Analyse en rapportage data	7
2.4 Respondenten onderzoek	7
Herkomst respondenten	8
Sportgedrag respondenten	8
Ervaring met parasportevenementen.....	9
Resultaten.....	10
2.5 Waardering evenement	10
Deelname en waardering side-events.....	10
2.6 Achtergrond van het bezoek	11
Kennismaking met EK rolstoelrugby	11
Samenstelling bezoekersgezelschap	11
Motivatie van bezoek.....	12
2.7 Imago parasport en attitude van respondenten zonder beperking	13
Imago en attitude ten aanzien van parasport.....	13
Vergelijking parasport en reguliere sport	14
Verandering attitude ten aanzien van mensen met een beperking	15
2.8 Ervaring van respondenten met een beperking	16
Ervaring respondenten met beperking	16
2.9 Sporters als rolmodellen	18
Herkenning in sporters	18
Voorbeeldfunctie sporters	18
2.10 Begrip rolstoelrugby	20
Bekendheid rolstoelrugby.....	20
Bekendheid en informatiebehoefte spelregels rolstoelrugby	20
2.11 Impact bezoek EK rolstoelrugby op intentie sportgedrag	22
Intentie tot gedragsverandering	22
3 Conclusie	23
Vervolgonderzoek	23
Literatuurlijst	24

Management Samenvatting

Het EK rolstoelrugby vond van 22 tot en met 27 april 2025 plaats in Den Haag. Tijdens dit evenement is middels enquêtes onderzoek gedaan naar bezoekerservaringen. Met dit onderzoek vergroten we de kennis over de impact van parasportevenementen op bezoekers en de beleving tijdens parasportevenementen.

- Het evenement is door de ondervraagde bezoekers beoordeeld met een gemiddeld cijfer van 8,4. Ondervraagde bezoekers die ook een side-event hadden bezocht waren hier positief over en beoordeelden deze events met een gemiddeld cijfer van 8,8.
- Het EK rolstoelrugby heeft veel nieuwe bezoekers getrokken, 40% van de ondervraagde bezoekers had niet eerder een parasportevenement bezocht. Bezoekers komen vanuit heel Nederland.
- Terugkerende bezoekers kwamen vooral omdat ze interesse hadden in de sport rolstoelrugby, uitgenodigd waren en/of omdat ze een van de sporters kenden. Nieuwe bezoekers kenden minder vaak iemand die meespeelde, en werden vaker gemotiveerd doordat ze een nieuwe sport wilden leren kennen.
- Door het bezoeken van het EK rolstoelrugby is bij 38% van de nieuwe bezoekers zonder beperking het beeld over parasport veranderd.
- 78% van de ondervraagde bezoekers vindt het kijken naar parasportwedstrijden even aantrekkelijk als het kijken naar reguliere sportwedstrijden.
- Door het bezoeken van het EK rolstoelrugby is bij 11% van de mensen zonder beperking het beeld over mensen met een beperking veranderd.
- Door het bezoeken van het EK rolstoelrugby is bij 34% van de mensen zonder beperking de interesse in mensen met een beperking gestegen.
- De helft van de mensen met een beperking voelde zich tijdens het EK rolstoelrugby minder een buitenstaander dan in het dagelijks leven, de overige helft was neutraal.
- De sporters fungeren voor 65% van de ondervraagde bezoekers met een beperking en 63% van de ondervraagde bezoekers zonder beperking als rolmodellen.
- 41% van de respondenten had vooraf meer informatie willen hebben over de spelregels van rolstoelrugby.
- 55% van de respondenten geeft naar aanleiding van het bezoek aan het EK rolstoelrugby aan van plan te zijn vaker parasportevenementen te bezoeken en parasportevenementen meer te gaan volgen.

1 Inleiding

Van 22 tot en met 27 april 2025 vond in Den Haag het Europees Kampioenschap rolstoelrugby plaats. Dit internationale topsportevenement bracht de acht beste Europese teams samen: Nederland, Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland, Denemarken, Zwitserland, Italië en Tsjechië. Het toernooi vormde niet alleen een krachtmeting tussen Europese topteams, maar fungeerde ook als officieel kwalificatiemoment voor de Paralympische Spelen van Los Angeles in 2028.

Het EK vond plaats in de **Sportcampus Zuiderpark in Den Haag** en trok volgens de organisatie meer dan 2000 unieke bezoekers. Naast het sportieve spektakel bood het evenement ook ruimte aan diverse side-events, publieksactiviteiten en initiatieven die inclusie en toegankelijkheid centraal stelden.

Internationale toernooien zoals het EK rolstoelrugby vervullen een steeds belangrijkere rol in het zichtbaar maken van de parasport¹ en het versterken van maatschappelijke bewustwording over inclusie. Tegelijkertijd zijn het evenementen die gericht zijn op beleving: van sportliefhebbers, buurtbewoners, beleidsmakers en andere geïnteresseerden. De manier waarop bezoekers een dergelijk evenement ervaren is van groot belang – zowel voor het ervaren van de organisatorische kwaliteit en daarmee de professionaliteit van de sport, als voor het versterken van de maatschappelijke waarde van de parasport.

Evenementen als het EK rolstoelrugby zijn meer dan sportwedstrijden alleen. Ze bieden ruimte voor ontmoeting, bewustwording en het vieren van diversiteit in sport. Tegelijkertijd roepen ze vragen op die essentieel zijn voor partijen zoals de Gemeente Den Haag en Gehandicaptensport Nederland. Inzicht in wie de bezoekers zijn, wat hen naar zo'n toernooi brengt en hoe zij het evenement ervaren, helpt deze organisaties om beleid en initiatieven beter af te stemmen. Dit sluit direct aan bij bredere ambities, zoals het vergroten van de zichtbaarheid en het bereik van paralympische topsport, en het creëren van een duurzaam fundament voor toekomstige evenementen en inclusieve sportprojecten.

Om antwoord te krijgen op deze vragen is vanuit De Haagse Hogeschool onderzoek uitgevoerd naar de bezoekers en hun ervaringen tijdens het EK. Dit rapport presenteert de uitkomsten van dat onderzoek. De resultaten bieden inzichten die relevant zijn voor organisatoren, beleidsmakers en sportorganisaties die zich willen blijven inzetten voor toegankelijke en impactvolle sportevenementen.

Dit rapport is als volgt opgebouwd: in hoofdstuk 2 wordt de gevolgde methode toegelicht. Hierbij wordt ook een beschrijving van de respondenten gegeven. Hoofdstuk 3 geeft een overzicht van alle resultaten. Tot slot zijn de belangrijkste conclusies en suggesties voor vervolgonderzoek te vinden in hoofdstuk 4.

¹ Parasport wordt gedefinieerd als sport die zich primair richt op mensen met een beperking.

2 Methode

2.1 Onderzoeksmethode

In dit onderzoek is gebruikgemaakt van een digitale vragenlijst met zowel meerkeuzevragen als open vragen. Bij het opstellen van de vragenlijst is deels aangesloten bij bestaande instrumenten. Zo zijn vragen overgenomen die eerder zijn gebruikt in gemeentelijke onderzoeken, zoals bij de jaarlijkse Stadsspelen in Den Haag (Breedveld et al., 2023). Daarnaast is gebruikgemaakt van de vragenlijst die in 2024 werd ingezet tijdens het International Para Championship in Rotterdam (Heijnen, 2024).

De ontwikkeling van de vragenlijst vond plaats in overleg met het Lectoraat Impact of Sport en het Lectoraat Technologie voor Inclusief Bewegen en Sport van De Haagse Hogeschool. Ook is feedback ingewonnen bij de gemeente Den Haag, Team TOC en Gehandicaptensport Nederland.

De uiteindelijke vragenlijst bestond uit 39 vragen en is opgenomen in Bijlage 1. De vragen waren onderverdeeld in negen thematische blokken, elk met een eigen focus. Een totaaloverzicht van deze blokken is te vinden in tabel 1, de volledige vragenlijst is te vinden in bijlage 1.

Tabel 1: Overzicht van de vragenlijst opgedeeld in blokken.

Blok	Korte beschrijving blok
Blok 1: Informatie bezoeker	Achtergrondinformatie van de bezoeker, zoals leeftijd en of iemand een beperking heeft.
Blok 2: Motivatie	Motivatie van bezoekers om naar het EK rolstoelrugby te komen en met wie zij hierheen zijn gekomen.
Blok 3: Imago en attitude	Het imago van- en de attitude ten opzichte van parasport en mensen met een beperking. Dit onderdeel is alleen gevraagd aan bezoekers zonder beperking.
Blok 4: Gevoel van eigenwaarde	De betekenis van het parasportevenement voor mensen met een beperking. Dit onderdeel is alleen gevraagd aan bezoekers met een fysieke beperking.
Blok 5: Identificatie	Identificatie van bezoekers met de sporters tijdens het parasportevenement.
Blok 6: Live statistieken	De toegevoegde waarde van statistische informatie over de sporters tijdens de wedstrijden.
Blok 7: Sportgedrag bezoeker	Het sportgedrag en de intentie om te sporten van bezoekers.
Blok 8: Waardering evenement	Waardering van bezoekers op het EK rolstoelrugby en de side-events.
Blok 9: Contact	Contactinformatie voor eventueel vervolgonderzoek.

Blok 3: Imago en attitude werd alleen getoond aan bezoekers zonder beperking. Blok 4: Gevoel van eigenwaarde werd alleen getoond aan bezoekers met een beperking. Hierdoor kregen bezoekers zonder beperking maximaal 36 vragen te zien en bezoekers met een beperking maximaal 34 vragen. Omdat het een lange vragenlijst betrof is ervoor gekozen geen van de vragen verplicht te stellen. Hierdoor heeft niet elke respondent elke vraag ingevuld.

2.2 Procedure

Na het ontwikkelen van de vragenlijst is deze gedigitaliseerd in Survalyzer (z.d.). Wegens de lengte van de vragenlijst en omdat we gedurende de week niet altijd gelegenheid hadden om de vragenlijst bij bezoekers af te nemen, zijn er visitekaartjes met een QR-code ontwikkeld. Deze visitekaartjes hadden een Nederlandse en een Engelse kant waarbij de QR-code verwees naar een Nederlandse of een Engelse variant van de vragenlijst (bijlage 2). Bezoekers zijn willekeurig aangesproken met de vraag of ze onze enquête in wilde vullen, de onderzoekers namen vervolgens mondeling de vragenlijst af, lieten de bezoeker de QR-code scannen of gaven de bezoeker het visitekaartje met de QR-code mee. Bezoekers zijn aangesproken in de centrale hal, in het sportcafé en op de tribunes. Het aanspreken op

de tribunes gebeurde enkel in pauzes en tussen de wedstrijden in. Voor het aanspreken van bezoekers zijn voornamelijk studenten ingezet.

Naast de persoonlijke benadering zijn ook posters met de QR-code verspreid over het terrein van het evenement, waaronder in de entreehal, bij tribunes, cateringruimtes en andere centrale plekken. Hierdoor konden ook bezoekers die niet direct aangesproken werden, zelfstandig deelnemen aan het onderzoek.

Wegens Koningsdag, zijn op alle dagen met uitzondering van zaterdag 26 april data verzameld. Omdat het een meerdaags evenement betrof, zijn sommige bezoekers meerdere malen aangesproken. Hierdoor konden ook twijfelende bezoekers alsnog gestimuleerd worden om deel te nemen. Het invullen van de vragenlijst duurde tussen de vijf en 10 minuten.

Tonen van live statistieken sporters

Tijdens het opstellen van dit onderzoek was ook meegenomen of het tonen van sportstatistieken een positief effect zou hebben op het begrijpen van de sport. Gedurende het evenement bleken de statistieken alleen bij de livestream te zien te zijn. De vragenlijsten zijn uitsluitend op het evenement afgenomen.

Omdat de vragen met betrekking tot de live statistieken wel in de vragenlijst waren opgenomen, is toch uitgevraagd in hoeverre live statistieken bij bezoekers hielpen om de sport beter te begrijpen. In totaal hebben 84 respondenten deze vraag beantwoord waarbij 79% van de respondenten aangeeft dat de statistieken helpen. Omdat onduidelijk is of dit enkel betrekking heeft op de statistieken in de livestream is dit verder niet meegenomen in dit rapport.

2.3 Analyse en rapportage data

Tijdens het analyseren van de data bleek dat niet alle respondenten boven de 16 waren. Omdat er geen expliciete toestemming aan ouders of verzorgers is gevraagd, is de data van de respondenten onder de 16 en de data van de respondenten waarvan de leeftijd onbekend is voorafgaand aan de analyse verwijderd.

Doordat niet elke vraag aan elke respondent is gesteld en er geen vragen verplicht zijn gesteld om te beantwoorden verschilt het totale aantal antwoorden per vraag. Waar nodig zullen in het rapport respondent aantallen genoemd worden.

Voor alle vragen is er in de analyse gekeken of er verschillen zaten tussen mannen en vrouwen, tussen bezoekers met en zonder beperking en tussen bezoekers die voor het eerst naar een parasportevenement kwamen en bezoekers die al vaker een parasportevenement hadden bezocht. Waar duidelijke verschillen gevonden zijn, is dit in het rapport benoemd.

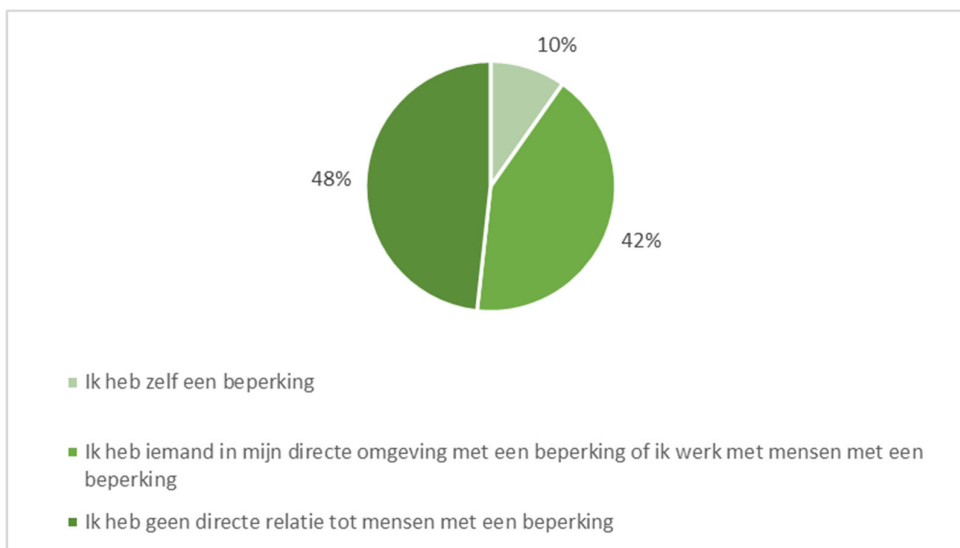
2.4 Respondenten onderzoek

In totaal namen 210 bezoekers deel aan het onderzoek (110 vrouwen, 100 mannen), met een gemiddelde leeftijd van 42 jaar (range: 17-82 jaar).

Van de respondenten gaf 10% aan een fysieke beperking te hebben (6 vrouwen, 14 mannen). Ondanks het hoge aantal respondenten was het aantal mensen met een beperking wat deelnam aan ons onderzoek relatief laag. Tijdens het evenement was er voor rolstoelgebruikers een apart vak direct aan het veld ingericht. De onderzoekers in dit onderzoek zijn gedurende het evenement een aantal keer in dit vak geweest waarbij ze het merendeel van de rolstoelgebruikers hebben gevraagd deel te nemen aan het onderzoek. Desalniettemin is het aantal respondenten in ons onderzoek wat aangaf een fysieke beperking te hebben laag. Op basis van deze kennis en de hoeveelheid respondenten met een fysieke beperking, wordt verondersteld dat er weinig bezoekers op de reguliere tribune een fysieke beperking hadden.

Van de respondenten zonder fysieke beperking gaf 42% aan iemand in de directe omgeving met een beperking te hebben of werkten met mensen met een beperking (zie figuur 1). 48% van de respondenten gaven aan dat zij geen beperking hadden, geen mensen in hun directe omgeving hadden met een beperking en niet te werken met mensen met een beperking.

Figuur 1: Relatie van respondent tot mensen met een beperking (N=210)

Herkomst respondenten

Van de respondenten gaf 91% aan uit Nederland te komen, op een respondent uit België na kwamen alle internationale respondenten uit Europese deelnemende landen (Duitsland, Engeland, Frankrijk, Denemarken, Polen en Zweden). 18% van de respondenten kwam uit Den Haag. De overige Nederlandse respondenten kwamen vanuit heel Nederland (72 verschillende woonplaatsen).

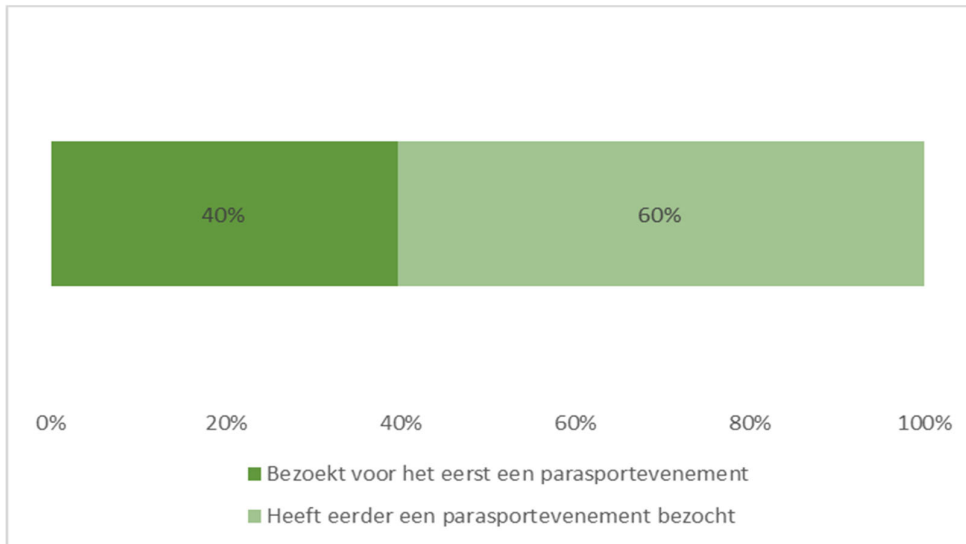
Sportgedrag respondenten

Een ruime meerderheid, 84% van de respondenten, gaf aan te sporten. De grootste groep van de sportende respondenten doet aan fitness, 17%, een iets kleinere groep hardloopt, 13%, een nog kleinere groep respondenten rugbyt, slechts 9%.

Ervaring met parasportevenementen

Voor 40% van de respondenten was het bezoeken van het EK rolstoelrugby het eerste bezoek aan een parasportevenement (zie figuur 2). 60% van de respondenten was al eerder bij een parasportevenement aanwezig geweest, deze bezoekers kunnen worden beschouwd als terugkerende bezoekers. De man-vrouwverhouding binnen deze groepen was nagenoeg gelijk.

Figuur 2: Ervaring van respondenten met het bezoeken van een parasportevenement (N=209)

Resultaten

2.5 Waardering evenement

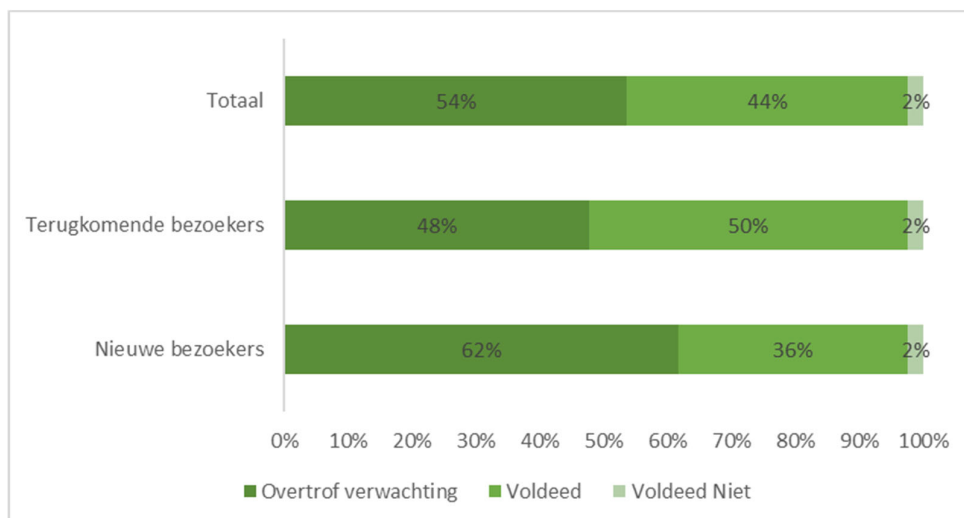
Bezoekers van het EK rolstoelrugby waren zeer positief over het evenement. Het evenement is door de respondenten beoordeeld met een gemiddeld cijfer van 8,4 (op een schaal van 1 tot 10). Voor de volledigheid zijn subgroepen uitgesplitst en los bekeken. Hieruit bleek geen grote verschillen (zie tabel 2).

Tabel 2: Waardering van het EK rolstoelrugby (N=205)

Onderzoeksgroep	Totaal	Mannen	Vrouwen	Met beperking	Zonder beperking	Nieuwe bezoekers	Terugkomende bezoekers
Beoordeling	8,4	8,5	8,4	8,6	8,4	8,5	8,4

Van de respondenten gaf 54% aan dat het EK rolstoelrugby hun verwachtingen overtrof (zie figuur 3). Dit percentage lag hoger bij respondenten die voor het eerst een parasportevenement bezochten. Bij 44% van de respondenten voldeed het evenement aan hun verwachtingen. 2% van de respondenten gaven aan dat het niet voldeed aan hun verwachtingen.

Figuur 3: Mate waarin het EK rolstoelrugby aan de verwachting voldeed (N=210)

Deze gegevens wekken de indruk dat mensen die nog nooit bij een parasportevenement zijn geweest een lagere verwachting hebben dan mensen die al eerder bij een parasportevenement zijn geweest. Daarnaast laten ze zien dat het evenement goed georganiseerd was, en gezien de hoeveelheid verwachtingen die het overtrof, misschien wel beter dan andere parasportevenementen.

Deelname en waardering side-events

Gedurende en voorafgaand aan het EK rolstoelrugby waren er ook side-events, zoals clinics, multisportdagen of het speelveld bij binnenkomst. Tijdens het EK rolstoelrugby gaf 16% van de respondenten aan deel te hebben genomen aan een side-event. Daarbij werd het speelveld bij de ingang met een 8,6 beoordeeld en de clinics met een 9,1. Gemiddeld werden de side-events met een 8,8 beoordeeld. Doordat er bij de side-events zelf geen onderzoek is uitgevoerd kunnen hier geen algehele conclusies uit getrokken worden. Wel blijkt dat bezoekers van het EK rolstoelrugby die een side-event hebben bezocht, dit als erg positief hebben ervaren.

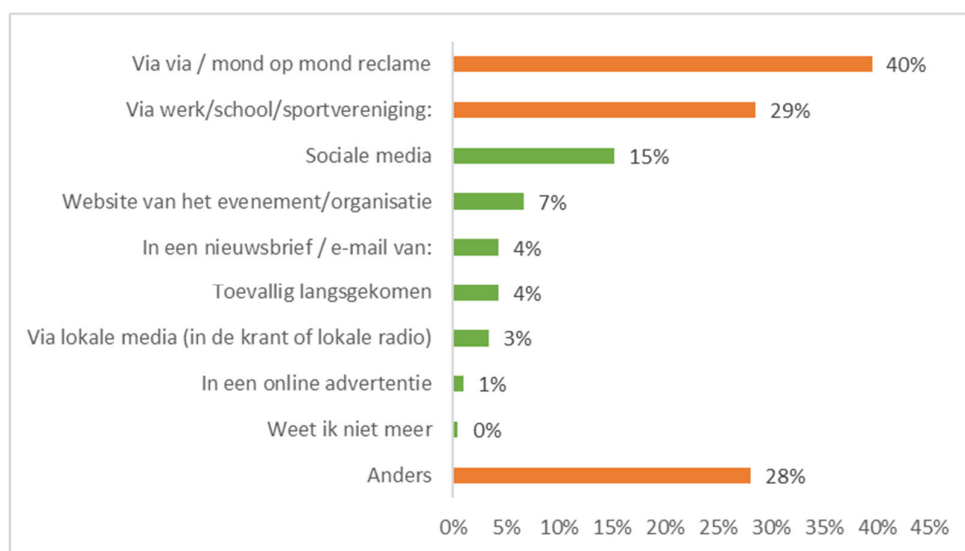
2.6 Achtergrond van het bezoek

Parasport trekt tot op heden minder bezoekers dan reguliere sport. Om meer mensen te bereiken en daarmee meer bezoekers te kunnen trekken is het belangrijk te weten hoe bezoekers van het EK rolstoelrugby hebben gehoord, in welke hoedanigheid ze naar het evenement zijn gekomen en wat ze motiveerde om het EK rolstoelrugby te bezoeken.

Kennismaking met EK rolstoelrugby

De wijze waarop respondenten op de hoogte zijn geraakt van het EK rolstoelrugby varieert. De grootste groep respondenten (40%) hoorden over het EK rolstoelrugby via mond-tot-mondreclame (zie figuur 4). Een aanzienlijk deel (29%) van de respondenten heeft kennisgenomen van het evenement via hun werk, onderwijsinstelling of sportvereniging.

Figuur 4: Manier waarop respondenten van het evenement hebben gehoord (N=210)

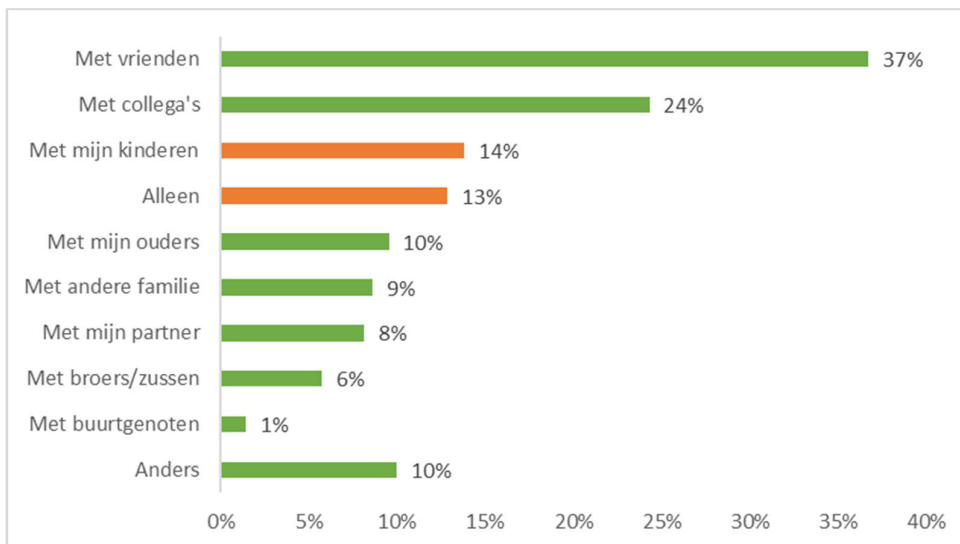

Uit de open vragen bleek dat 7% van de respondenten op de hoogte was gebracht via de Haagse Hogeschool. Het feit dat het EK rolstoelrugby plaatsvond op de sportcampus in het Zuiderpark, waar ook de Haagse Hogeschool deels gebruik van maakt, heeft waarschijnlijk bezoekers getrokken. Daarnaast bleek uit de open antwoorden dat respondenten op de hoogte gebracht via zowel lokale als nationale organisaties. Voorbeelden lokaal zijn SGK, WSDH en Gemeente Den Haag, voorbeelden nationaal zijn Railsport Nederland, NOC*NSF en Gehandicaptensport Nederland. Verder gaf een substantiële groep, 28% aan op een andere manier op de hoogte te zijn gebracht van het evenement. Uit de open antwoorden blijkt dat deze groep hoofdzakelijk bestaat uit familieleden van deelnemende sporters en personen die betrokken zijn bij de organisatie van het toernooi.

Samenstelling bezoekersgezelschap

Respondenten kwamen in verschillende gezelschappen naar het EK rolstoelrugby. Wat daarbij opviel is dat de grootste groepen respondenten met vrienden (37%) en met collega's (24%) komen (zie figuur 5). Het evenement vond plaats in een schoolvakantie, waardoor je misschien zou verwachten dat er veel gezinnen met kinderen naar het EK rolstoelrugby zouden gaan. Dit bleek echter niet het geval te zijn. Daarnaast gaf 13% van de respondenten aan alleen naar het evenement te komen.

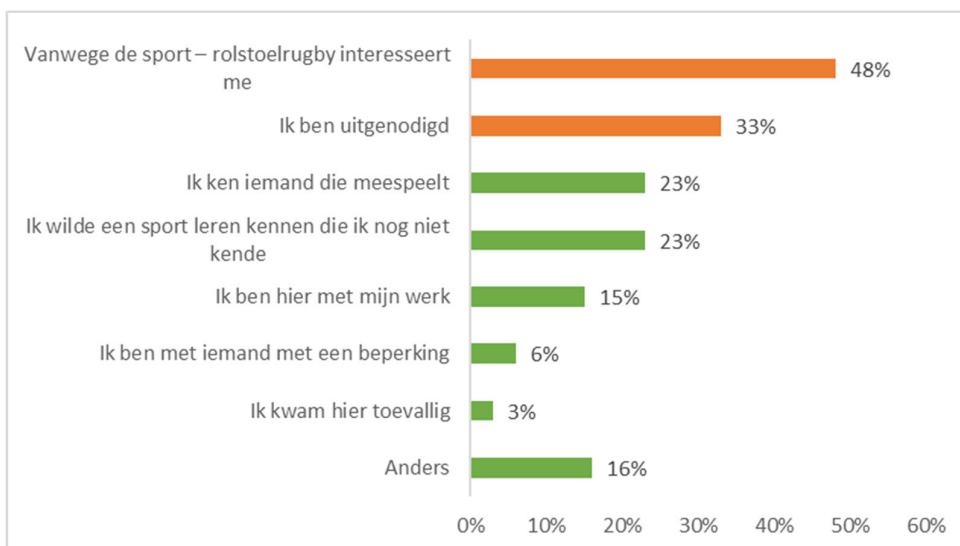
Figuur 5: Gezelschap waarmee respondenten naar het EK rolstoelrugby zijn gekomen (N=210)

Motivatie van bezoek

Onder de respondenten bleek dat interesse in de sport zelf de meest genoemde reden te zijn om het evenement te bezoeken; 48% van de respondenten gaf aan specifiek vanwege rolstoelrugby te zijn gekomen (zie figuur 6). Daarnaast werd door 33% van de respondenten aangegeven dat zij op uitnodiging aanwezig waren.

Figuur 6: Motieven voor bezoek aan EK rolstoelrugby (N=210) (meerdere antwoorden mogelijk)

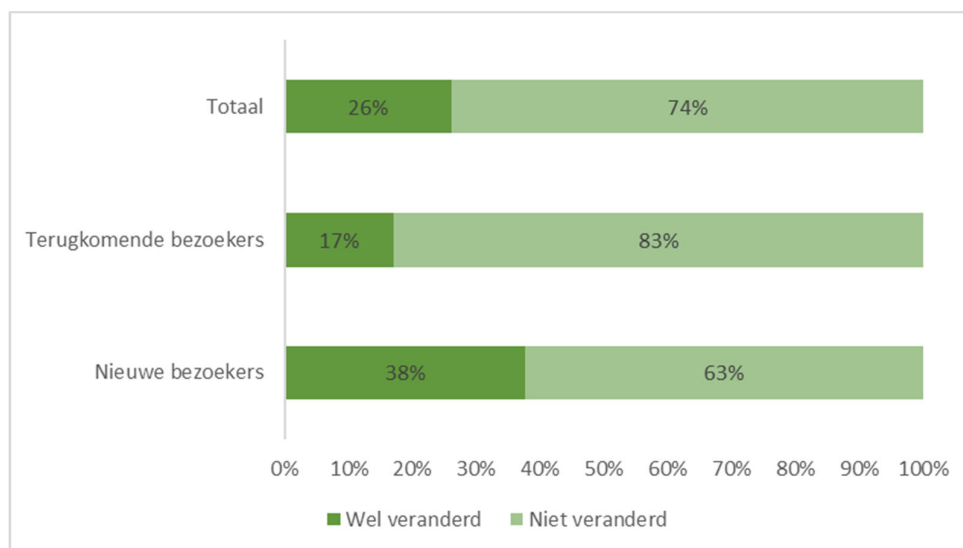
2.7 Imago parasport en attitude van respondenten zonder beperking

Mensen met een beperking worden in de maatschappij lang niet altijd als gelijkwaardig beschouwd. Ook de parasport wordt niet gelijkwaardig met de reguliere sport behandeld. Zo krijgt de parasport bijvoorbeeld aanzienlijk minder zendtijd op tv en zijn mensen met een beperking minder zichtbaar in de media en de samenleving. Om in kaart te brengen of een bezoek aan een parasportevenement hier verandering in brengt is onderzocht of de attitudes onder respondenten zonder beperking ten aanzien van parasport en of mensen met een beperking verandert na het bezoeken van een paratopsportevenement.

Imago en attitude ten aanzien van parasport

26% van de respondenten zonder beperking gaf aan dat het bijwonen van het EK rolstoelrugby hun kijk op parasport heeft veranderd (zie figuur 8). 17% van de respondenten zonder beperking die al eerder parasportevenementen hadden bijgewoond gaf aan dat hun kijk was veranderd. Onder respondenten die voor het eerst aanwezig waren bij een parasportevenement lag dat aanzienlijk hoger, namelijk op 38%. Zowel voor respondenten zonder beperking die voor het eerst bij een parasportevenement zijn als voor respondenten die al eerder parasportevenementen hebben bezocht heeft het bezoek aan het EK rolstoelrugby dus een effect op de kijk naar parasport.

Figuur 8: Verandering van kijk op parasport bij respondenten door bezoek aan het EK rolstoelrugby (N=188)

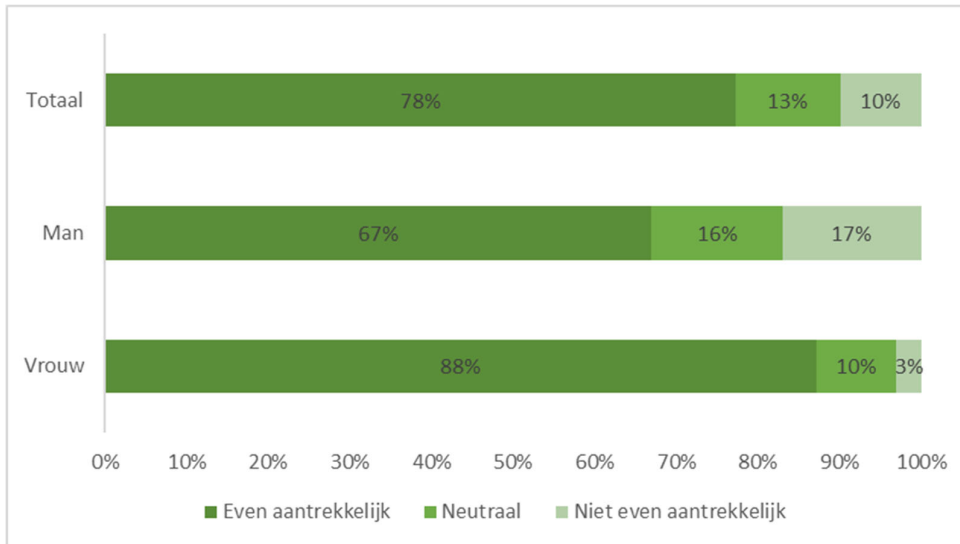

Aan respondenten zonder beperking die aangaven dat hun kijk op parasport was veranderd, is vervolgens gevraagd wat deze verandering inhield. Uit de gegeven antwoorden komt naar voren dat respondenten zonder beperking het evenement spannender en ruiger vonden dan verwacht. Een van de respondenten gaf in de open antwoorden aan: *"Ik had niet verwacht dat dit er zo hard aan toe ging"*. Tevens gaven meerdere respondenten zonder beperking aan rolstoelrugby meer als een gelijkwaardige sport te zijn gaan beschouwen ten opzichte van reguliere sport. Er is dus een positief effect van het bezoeken van het EK rolstoelrugby op respondenten zonder beperking.

Vergelijking parasport en reguliere sport

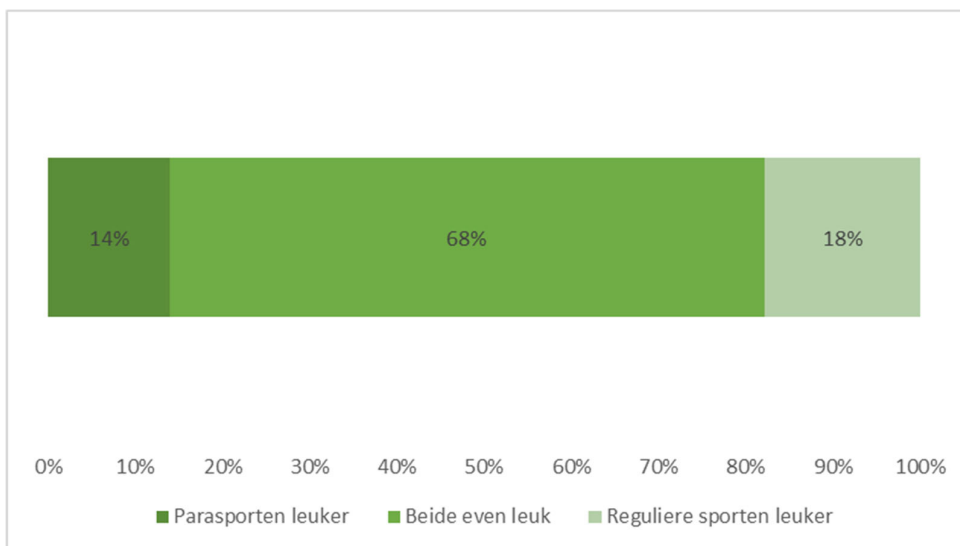
Het grootste deel van de respondenten zonder beperking (78%) gaf aan dat voor hen het kijken naar parasportwedstrijden even aantrekkelijk is als het kijken naar andere sportwedstrijden (zie figuur 9). Opvallend is dat 88% van de vrouwen het eens is met deze stelling terwijl dit bij mannen 67% was. Mannen en vrouwen hebben dus een ander beeld van wat sport aantrekkelijk maakt. Ondanks dit verschil vindt dus zowel een meerderheid van de mannen en de vrouwen parasportwedstrijden even aantrekkelijk om naar te kijken als reguliere sportwedstrijden.

Figuur 9: Mate waarin respondenten het kijken naar parasportwedstrijden even aantrekkelijk vinden als het kijken naar reguliere sporten (N=183)

Op het gebied van kijkvoorkeur blijkt dat een overgrote meerderheid (68%) van alle respondenten zonder beperking vindt dat parasporten en reguliere sporten even leuk zijn om naar te kijken (zie figuur 10). 14% van de respondenten geeft aan dat parasporten leuker zijn, 18% dat reguliere sporten leuker zijn.

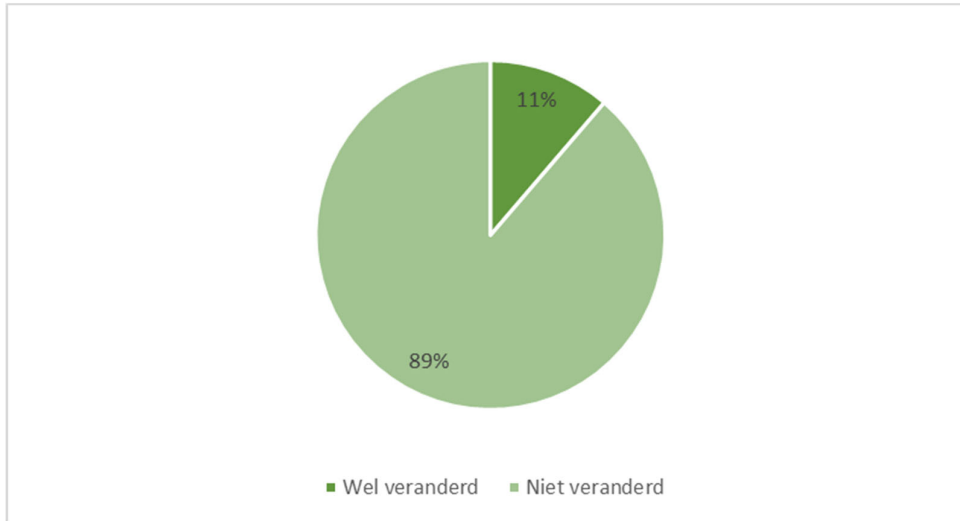
Figuur 10: Voorkeuren van respondenten in kijken naar parasporten en reguliere sporten (N187)

Verandering attitude ten aanzien van mensen met een beperking

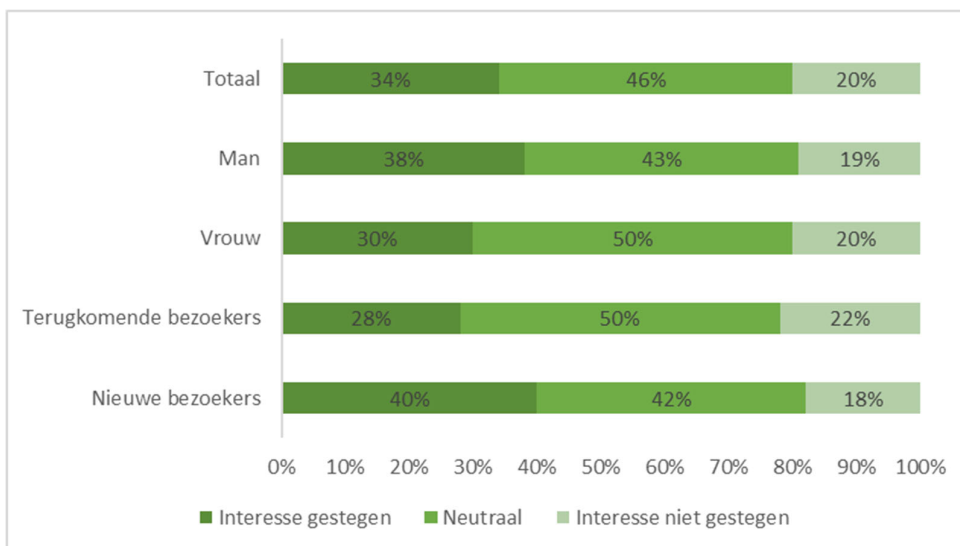
Van alle respondenten zonder beperking gaf 11% aan dat hun kijk op mensen met een beperking door het evenement is veranderd (zie figuur 11). De overgrote meerderheid (89%) gaf aan dat dit niet het geval was.

Figuur 11: Verandering van attitude over mensen met een beperking onder respondenten zonder fysieke beperking (N=186)

Van de respondenten zonder beperking gaf 34% aan het eens te zijn met de stelling “als gevolg van mijn bezoek aan het EK rolstoelrugby, ben ik meer geïnteresseerd geraakt in mensen met een beperking” (zie figuur 12). Onder respondenten die voor het eerst een parasportevenement bijwoonden ligt dit aandeel nog iets hoger (40%). Daarnaast ligt dit aandeel ook hoger bij mannen, met 38%. Ondanks dat mannen iets vaker nieuwe bezoekers zijn, verklaart dit het verschil niet.

Figuur 12: Verandering in interesse ten aanzien van mensen met een beperking bij respondenten zonder beperking als gevolg van het bezoek aan het EK rolstoelrugby (N=184)

2.8 Ervaring van respondenten met een beperking

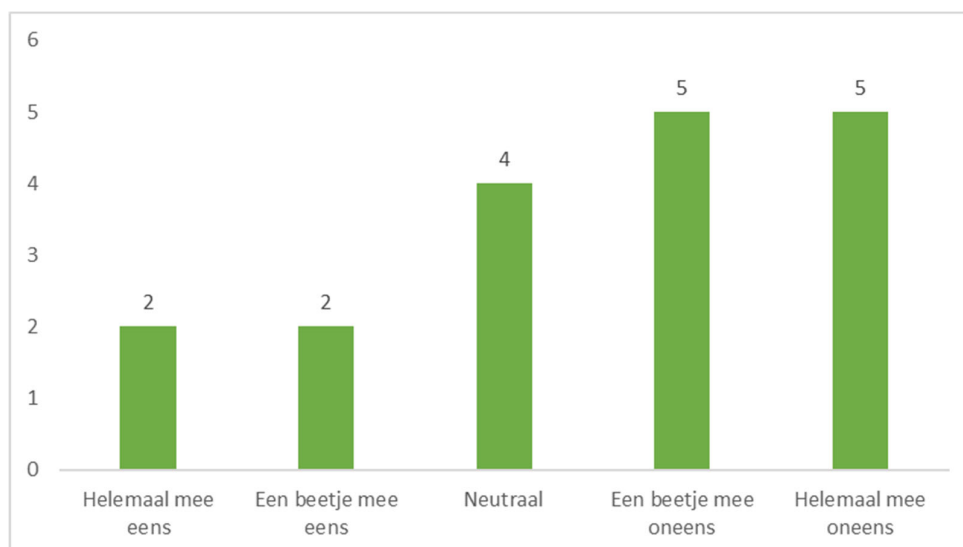
Mensen met een beperking participeren minder in de samenleving (Schackmann et al., 2025). Daarnaast is sport voor mensen met een beperking minder zichtbaar in de samenleving. Zo ontvangt parasport minder zendtijd op televisie, en zijn paratopsporters in mindere mate zichtbaar in de media. Ook blijkt uit eerder onderzoek dat mensen met een beperking in algemene zin ondervertegenwoordigd zijn in de media (Commissariaat voor de Media, 2023).

Tegen deze achtergrond is onderzocht of het bijwonen van een parasportevenement een positief effect heeft op het gevoel van inclusie onder bezoekers met een beperking. 18 van de 20 respondenten met een beperking hebben deze stellingen beoordeeld. Vanwege het lage aantal respondenten worden resultaten in dit hoofdstuk in absolute aantallen weergegeven.

Ervaring respondenten met beperking

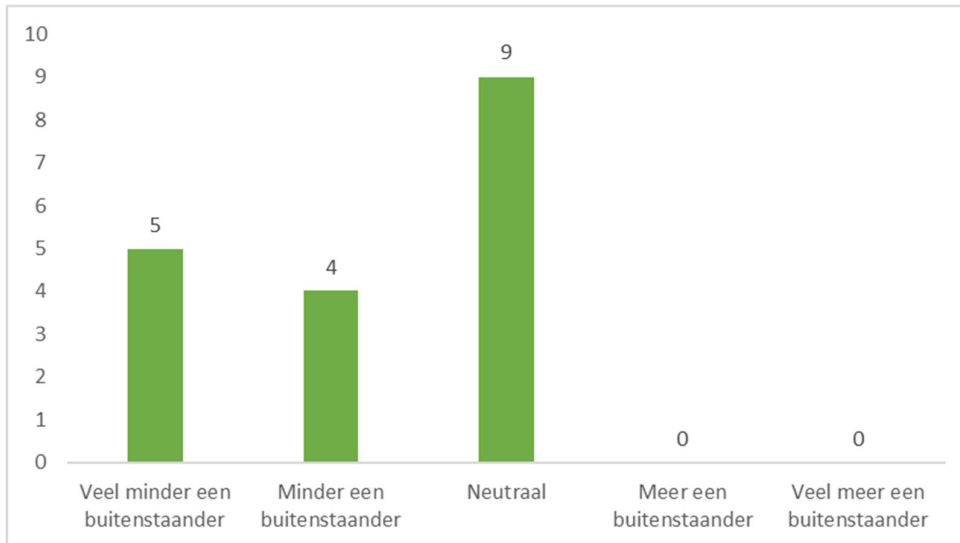
Vier respondenten zijn het eens met de stelling: “In mijn dagelijks leven voel ik me soms een buitenstaander” (zie figuur 13). Tien respondenten gaven aan het hier niet mee eens te zijn en vier respondenten stonden neutraal tegenover deze stelling.

Figuur 13: Mate waarin respondenten met een beperking zich in het dagelijks leven een buitenstaander voelt, weergegeven in absolute aantallen (N=18)

Uit ons onderzoek blijkt dat het EK rolstoelrugby heeft bijgedragen aan de ervaren inclusie van mensen met een beperking. Van de 18 respondenten met een beperking gaven negen respondenten aan zich minder een buitenstaander te voelen gedurende het EK rolstoelrugby ten opzichte van in de maatschappij (zie figuur 14). Negen respondenten stonden hier neutraal tegenover. Geen enkele respondent voelde zich tijdens het EK rolstoelrugby meer een buitenstaander dan in de samenleving. Ondanks dat de meeste respondenten met een beperking zich in het dagelijks leven geen buitenstaander voelen, draagt het bijwonen van dit parasportevenement, het EK rolstoelrugby 2025, wel bij aan het gevoel onderdeel te zijn van de maatschappij.

Figuur 14: Mate waarin respondenten met een beperking zich tijdens het evenement een buitenstaander voelt, weergegeven in absolute aantallen (N=18)

Op de vraag wat het EK rolstoelrugby voor respondenten met een beperking betekent waren alleen maar positieve antwoorden te vinden, voorbeelden zijn:

“Rolstoelrugby heeft veel voor me betekend. Nu wil ik terug zijn en het gevoel opnieuw beleven”.

“Nostalgie!”

“Happiness”

“Een geweldig evenement en een kans om de sport op hoog niveau van dichtbij mee te maken”.

“Fun, excitement, tension, admiration”

2.9 Sporters als rolmodellen

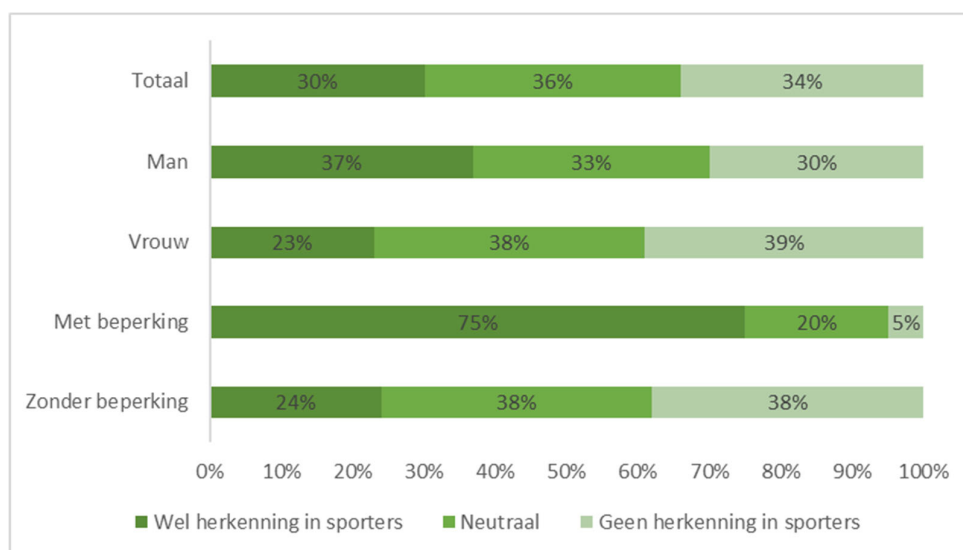
Zoals eerder benoemd, zijn sporters met een beperking minder zichtbaar in de media. Dit heeft mogelijk ook gevolgen voor hun zichtbaarheid als rolmodellen. Om meer inzicht te verkrijgen in de functie van sporters met een beperking als rolmodellen, zijn bezoekers vragen voorgelegd waarin werd onderzocht in hoeverre zij zich met deze sporters konden identificeren.

Herkenning in sporters

Van de respondenten gaf 30% aan zich in zekere mate te herkennen in de sporters (zie figuur 15). 36% van de respondenten was hier neutraal in, 34% van de respondenten gaf aan zich niet te herkennen in de sporters.

Tussen mannen en vrouwen is een licht verschil waargenomen, mannen leken zich meer te herkennen in de sporters. Dit verschil wordt niet verklaard door het relatief hogere aantal mannelijke respondenten met een beperking. Onder respondenten met een beperking gaf 75% zich in zekere mate te herkennen in de sporters, bij respondenten zonder beperking was dit slechts 24%.

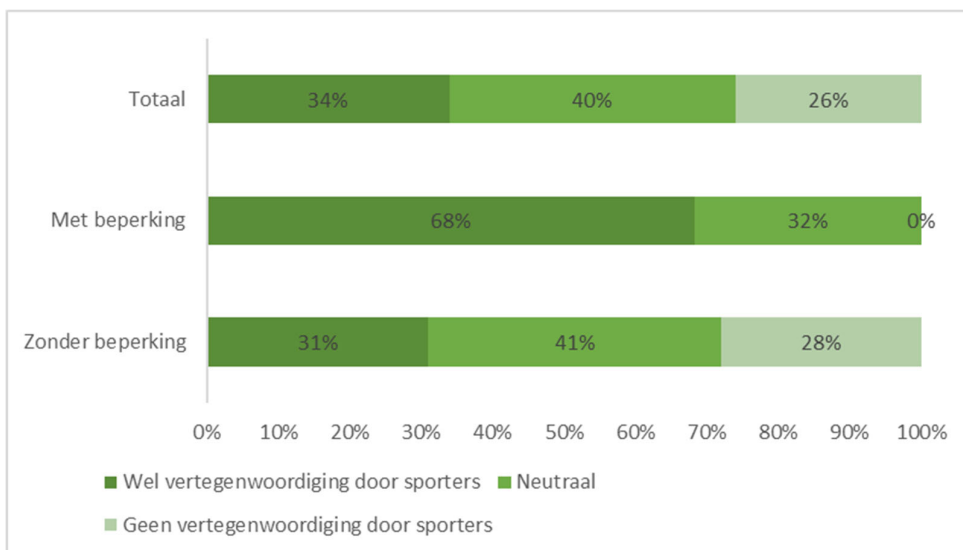
Figuur 15: Mate waarin respondenten zichzelf herkennen in sporters tijdens het EK rolstoelrugby (N=207)

Voorbeeldfunctie sporters

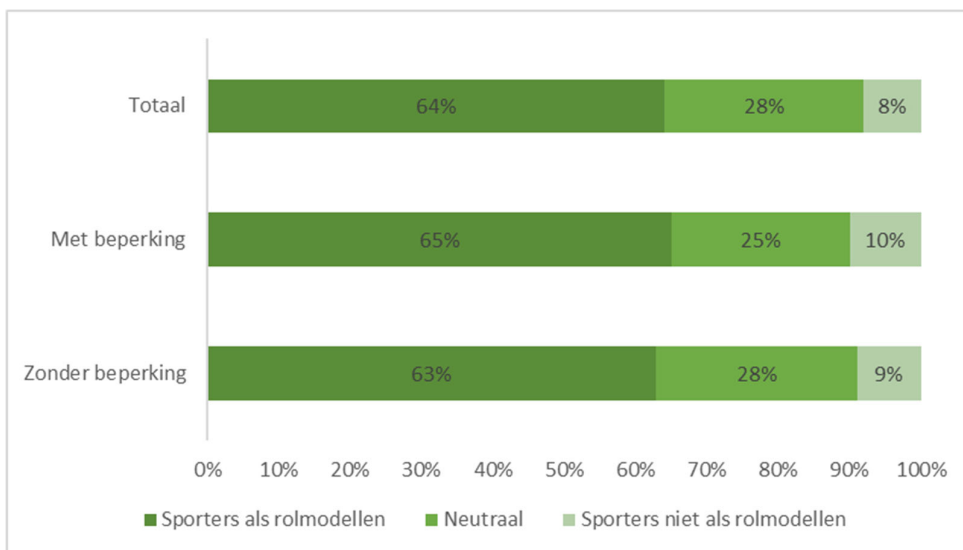
Ook in de mate van vertegenwoordiging is eenzelfde patroon te zien als bij het herkennen in de sporters, respondenten met een beperking hebben meer het gevoel vertegenwoordigd te worden door de sporters dan respondenten zonder beperking. Van de respondenten zonder beperking gaf 31% aan dat de sporters mensen zoals zij in zekere mate vertegenwoordigen (zie figuur 16). Onder respondenten met een beperking lag dit aandeel veel hoger, op 68%. Geen van de respondenten met een beperking gaf aan dat de sporters hen niet vertegenwoordigen. Onder respondenten zonder beperking gaf 28% aan dat zij zich niet vertegenwoordigd voelen door de sporters.

Figuur 16: Mate waarin respondenten het gevoel hebben dat de sporters hen vertegenwoordigen (N=204)

Van alle respondenten gaf 64% aan dat zij de sporters als rolmodellen beschouwden (zie figuur 17). 28% van de respondenten was neutraal, en voor acht procent van de respondenten gold dit niet. In totaal beschouwde 65% van de respondenten met een beperking de sporters in zekere mate als rolmodellen, een aandeel dat vergelijkbaar is met dat van de respondenten zonder beperking (63%).

Figuur 17: Mate waarin respondenten de sporters als rolmodellen beschouwen (N=208)

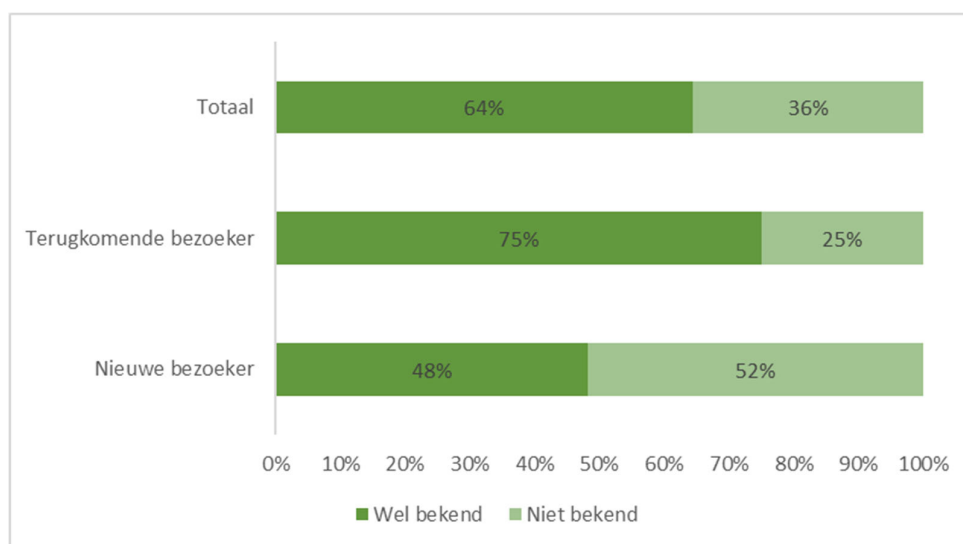
2.10 Begrip rolstoelrugby

Rolstoelrugby is een relatief onbekende sport en de regels van rolstoelrugby wijken af van regulier rugby. Onderzocht is of bezoekers begrip hadden van de sport rolstoelrugby en de bijbehorende spelregels.

Bekendheid rolstoelrugby

Van alle respondenten was 64% van de respondenten vooraf aan het bezoek van het EK rolstoelrugby al bekend met rolstoelrugby, 36% was nog niet bekend met rolstoelrugby (zie figuur 18). Een deel van de terugkomende bezoekers (25%) was nog niet bekend met rolstoelrugby en een groot deel van de nieuwe bezoekers (48%) was al bekend met rolstoelrugby.

Figuur 18: Bekendheid met rolstoelrugby voorafgaand aan het bezoeken van het EK rolstoelrugby (N=208)

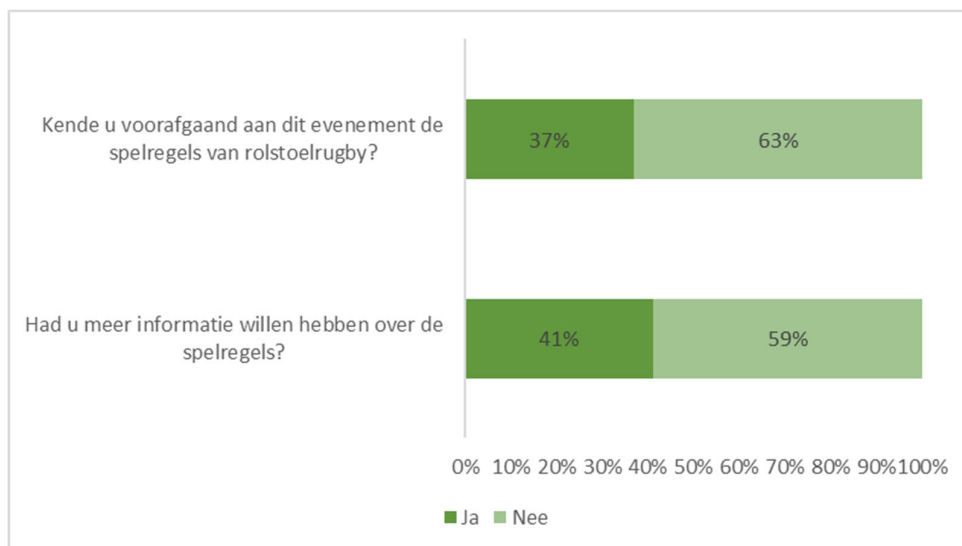

Bekendheid en informatiebehoefte spelregels rolstoelrugby

Ondanks dat de meerderheid van de respondenten wel bekend was met rolstoelrugby gaf 63% van de respondenten aan vooraf nog niet bekend te zijn met de spelregels, 37% van de respondenten was al wel bekend met de regels (zie figuur 19).

Om de bezoekers informatie te geven over de spelregels werd gedurende het EK rolstoelrugby voorafgaand aan elke wedstrijd de spelregels doorgenomen door de commentatoren via de luidsprekers. Desalniettemin is bezoekers gevraagd of zij behoefte hadden aan meer informatie over de spelregels. Uit de data bleek dat de informatiebehoefte onder een aanzienlijk deel van de respondenten aanwezig bleef. 41% van de respondenten had meer informatie over de spelregels willen hebben.

Figuur 19: Bekendheid met – en behoefte aan uitleg over de spelregels van rolstoelrugby voorafgaand aan het EK rolstoelrugby (N=208)

Naast het uitleggen van de spelregels door de commentatoren bleek dus dat veel respondenten behoefte hadden aan meer informatie. Uit de open antwoorden blijkt dat de meeste respondenten graag een flyer met de spelregels hadden willen hebben. Daarnaast gaf ook een groot deel van de respondenten aan dat het handig was geweest als de spelregels waren meegestuurd in de mail met de tickets. Verder werd door respondenten geopperd om meer uitleg op de website te geven, posters op te hangen met een QR-code om de regels te vinden, de spelregels uit te leggen via een filmpje, en via sociale media uitleg te geven.

2.11 Impact bezoek EK rolstoelrugby op intentie sportgedrag

Het EK rolstoelrugby in Den Haag was een eenmalig meerdaags evenement. Bezoekers konden dus op meerdere dagen kennismaken met de sport rolstoelrugby. Desalniettemin was het, voor nu, een eenmalig evenement. Omdat gedragsverandering moeilijk te bewerkstelligen is het niet duidelijk of het bezoeken van een eenmalig event daadwerkelijk tot gedragsverandering gaat leiden. Wel is onderzocht of het bezoeken van het EK rolstoelrugby invloed heeft op de intentie tot ander gedrag.

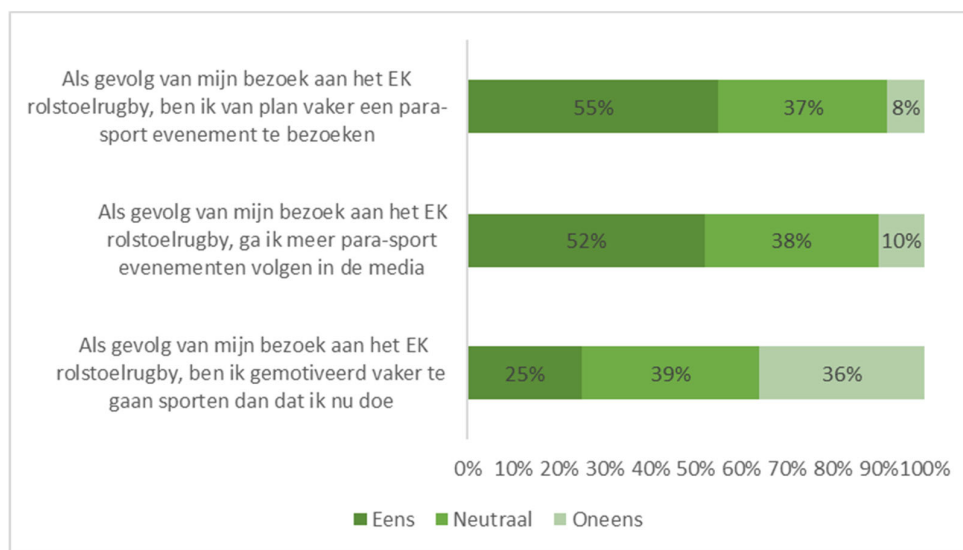
Intentie tot gedragsverandering

Uit het onderzoek blijkt dat de meerderheid (55%) van de respondenten van plan is om vaker een parasportevenement te bezoeken (zie figuur 20). Slechts 8% van de respondenten is niet van plan nog eens naar een parasportevenement te gaan.

Daarnaast is 52% van de respondenten van plan vaker parasportevenementen in de media te volgen. 10% van de respondenten geeft aan niet van plan te zijn om parasportevenementen meer in de media te volgen. Dit laat zien dat er een duidelijk effect is van het bezoeken van het EK rolstoelrugby op de intentie om op de hoogte te blijven bij parasportevenementen.

Tot slot geeft 25% van de respondenten aan om de intentie te hebben meer te gaan sporten naar aanleiding van het bezoek, voor 36% geldt dit niet. Aangezien 84% van de respondenten al sport is de intentie van 25% van de respondenten om dus wel meer te gaan sporten groot.

Figuur 20: Intentie tot gedragsverandering als gevolg van het bezoek aan het EK rolstoelrugby (N=198)

3 Conclusie

Op basis van dit onderzoek kan gesteld worden dat het EK rolstoelrugby bij de ondervraagde bezoekers een succes was. De ondervraagde bezoekers waren tevreden en beoordeelden het evenement met een 8,4. Daarnaast zijn ook de side-events positief beoordeeld. Ondanks dat er geen onderzoek bij de side-events zelf is uitgevoerd laat het wel zien dat side-events positief zijn ontvangen door bezoekers van het EK rolstoelrugby.

Daarnaast is met het EK rolstoelrugby een diverse groep bezoekers bereikt. Ondervraagde bezoekers kwamen vanuit het hele land, en een groot deel van de ondervraagde bezoekers had nog niet eerder een parasportevenement bezocht. Een mogelijke verbetering zou kunnen zitten in het bereiken van lokale bezoekers. Ondanks dat het schoolvakantie was waren er weinig gezinnen met kinderen en relatief weinig ondervraagde bezoekers kwamen uit Den Haag. Ook viel op dat er relatief weinig bezoekers met een fysieke beperking op de reguliere tribune zaten. Mogelijk kan in de toekomst nog meer verbinding worden gelegd met lokale speciaal onderwijs scholen, revalidatiecentra of lokale (para)sportverenigingen.

Dat het een succesvol evenement was is ook terug te zien in het effect op de ondervraagde bezoekers. Vooral onder nieuwe bezoekers is er een substantieel deel wiens attitude over de parasport in positieve zin is veranderd. Daarnaast is bij een deel van de nieuwe bezoekers ook de interesse in mensen met een beperking gestegen. Voor mensen met een beperking had het evenement ook een positief effect. Zo geeft de helft van de ondervraagde bezoekers met een beperking aan dat zij zich tijdens het EK rolstoelrugby minder een buitenstaander voelden dan in het dagelijks leven. Kortom, het evenement heeft mensen met en zonder beperking dichter bij elkaar gebracht.

Tot slot heeft het EK rolstoelrugby ook een positief effect gehad ten aanzien van de parasport in bredere zin. Naar aanleiding van hun bezoek geeft meer dan de helft van de ondervraagde bezoekers aan van plan te zijn vaker parasportevenementen te bezoeken en vaker parasportevenementen in de media te gaan volgen.

Vervolgonderzoek

Het onderzoek tijdens het EK rolstoelrugby legt een basis van waaruit meer kennis opgedaan kan worden. Op basis van dit rapport en het EK rolstoelrugby is er een vijftal interessante richtingen voor vervolgonderzoek.

- In dit onderzoek is maar beperkt gekeken naar de betekenis van een parasportevenement op mensen met een beperking. Kwalitatief vervolgonderzoek zou kunnen kijken naar de betekenis van parasportevenementen voor bezoekers met een beperking.
- Daarnaast is er nog veel onbekend over de betekenis van een parasportevenement op de deelnemende sporters. In vervolgonderzoek kan gekeken worden naar de rol die parasport voor de sporters speelt en wat het sporten op een nationaal en of internationaal parasportevenement betekend voor de spelers.
- Gedurende het evenement is er een rolstoelrugby team in Den Haag opgericht. Door dit team te volgen kan middels longitudinaal onderzoek gekeken worden welke barrières en stimulansen er zijn in het opzetten van een lokaal parasportteam. Daarnaast kan gekeken worden of het EK rolstoelrugby in de vorm van het rolstoelrugby team een duurzame impact heeft binnen Den Haag.
- Om parasportevenementen bekender te maken bij het grote publiek kan vervolgonderzoek verder ingaan op de bezoekersbeleving, het kijkplezier en spelbegrip. Daarnaast kan gekeken worden welke rol spelers- en teamstatistieken hierin spelen.
- Tot slot is er nog weinig onderzoek gedaan naar parasportevenementen. In Nederland is voor zover ons bekend enkel bij het European Para Championship een vergelijkbaar onderzoek gedaan (Heijnen et al., 2023). Om resultaten uit het onderzoek in een breder perspectief te plaatsen en vergelijkingen te kunnen maken is het daarom belangrijk bij meer parasportevenementen onderzoek te doen.

Literatuurlijst

- Breedveld, K., Dreteler, S. J., & Hamers, T. (2023). *Stadsspelen 2023 – bezoekers*. Lectoraat Impact of Sport, De Haagse Hogeschool. Geraadpleegd op 23 juni 2025 van <https://www.dehaagsehogeschool.nl/media/bezoekers-rapport-stadsspelen-2023>
- Commissariaat voor de Media. (2023). *Monitor representatie 2023*. <https://www.cvdm.nl/actueel/publicaties/monitor-representatie-2023/>
- Heijnen, E., Hover, P., Heerschop, M., Dalhuisen, C., & Koning, R. (2024). *Evaluation European Para Championships 2023*. Utrecht: Mulier Instituut.
- Schackmann, L., Zonneveld, E., Aussems, C., Van de Water, L. Participatiemonitor kerncijfers 2023. Utrecht: Nivel, 2025. p. 22
- Survalyzer. (z.d.). *Survalyzer: Enquêtesoftware voor professionele vragenlijsten*. Geraadpleegd in april 2025, van <https://survalyzer.com/nl/>

Bijlage 1: Vragenlijst EK rolstoelrugby 2025

Blok 1: Informatie respondent?

1. Wat is uw geslacht?
 - Man
 - Vrouw
 - Onduidelijk/non-binair
2. Wat is uw leeftijd?
 - Open
3. Waar komt u vandaan?
 - Nederland
 - Waar uit Nederland?
 - Anders
 - Open
4. Heeft u een lichamelijke beperking?
 - Ja (overslaan vraag 5, en blok 3a)
 - Nee (overslaan blok 3b)
5. Heeft u iemand in uw directe omgeving met een beperking of werkt u met mensen met een beperking?
 - Ja
 - Nee
6. Bent u een vrijwilliger?
 - Ja
 - Nee

Blok 2: Motivatie (voor de enquêteurs: hierbij niet alle categorieën opnoemen, alle vragen in dit blok stellen als open vragen)

7. Hoe heeft u van dit evenement gehoord?
 - Via via / mond op mond reclame
 - Sociale media
 - Website van het evenement/organisatie
 - In een nieuwsbrief / e-mail van:
 - Open
 - In een online advertentie
 - Via lokale media (in de krant of lokale radio)
 - Via werk/school/sportvereniging:
 - Open
 - Toevallig langsgekomen
 - Weet ik niet meer
 - Anders
 - Open
8. Wat motiveerde u om dit evenement te bezoeken?
 - Vanwege de sport – rolstoelrugby interesseert me
 - Ik ken iemand die meespeelt
 - Ik ben met iemand met een beperking

- Ik wilde een sport leren kennen die ik nog niet kende
- Ik kwam hier toevallig
- Ik ben uitgenodigd
- Ik ben hier met mijn werk
- Anders
 - Open

9. Hebt u eerder een para-sport-evenement bezocht?

- Ja
- Nee

10. Bent u alleen of met andere mensen naar het EK rolstoelrugby gekomen, en met wie? (meerdere antwoorden mogelijk)

- Alleen
- Met mijn partner
- Met mijn kinderen
- Met broers/zussen
- Met andere familie
- Met vrienden
- Met collega's
- Met buurtgenoten
- Anders
 - Open

Blok 3a: Imago en attitude

11. Heeft het bezoeken van dit sportevenement uw blik op aangepast sporten veranderd?

- Ja, hoe?
 - Open
- Nee

12. Heeft het bezoeken van dit sportevenement uw blik op mensen met een beperking veranderd?

- Ja, hoe?
 - Open
- Nee

Beoordeel de volgende stellingen

13. Ik vind het kijken naar para-sport wedstrijden even aantrekkelijk als het kijken naar andere sporten

- Volledig mee eens
- Eens
- Neutraal
- Oneens
- Volledig mee oneens
- Anders
 - toelichting

14. Als gevolg van mijn bezoek aan het EK rolstoelrugby, ben ik meer geïnteresseerd geraakt in mensen met een beperking

- Volledig mee eens
- Eens
- Neutraal

- Oneens
- Volledig mee oneens

15. Als u aangepaste sporten vergelijkt met niet aangepaste sporten, wat vindt u leuker om te bekijken?

- Aangepaste sporten VEEL leuker
- Aangepaste sporten leuker
- Beide even leuk
- Niet aangepaste sporten leuker
- Niet aangepaste sporten Veel leuker

Blok 3b: Gevoel van eigenwaarde

Beoordeel de volgende stellingen

16. In mijn dagelijks leven voel ik me soms een buitenstaander

- Helemaal mee eens
- Een beetje mee eens
- Neutraal
- Een beetje mee oneens
- Helemaal mee oneens

17. Tijdens dit evenement voel ik me

- Veel minder een buitenstaander
- Minder een buitenstaander
- Neutraal
- Meer een buitenstaander
- Veel meer een buitenstaander

18. Wat betekent het EK rolstoelrugby voor u?

- Open

Blok 4: Identificatie

19. Herkende u zichzelf in de sporters op dit evenement?

- Ik herkende mezelf volledig in de sporters
- Ik herkende mezelf een beetje in de sporters
- Neutraal
- Ik herkende mezelf niet heel erg in de sporters
- Ik herkende mezelf helemaal niet in de sporters

20. Als u naar de sporters kijkt, heeft u dan het gevoel dat de sporters u of mensen zoals u vertegenwoordigen?

- Heel erg
- Een beetje
- Neutraal
- Niet echt
- Totaal niet

21. Beschouwt u de sporters tijdens dit evenement als rolmodellen voor hoe u zelf in het leven wilt presteren?

- Heel erg
- Een beetje
- Neutraal
- Niet echt
- Totaal niet

Blok 5: Begrip regels rolstoelrugby

22. Was u voorafgaand aan dit evenement al bekend met rolstoelrugby?

- Ja
- Nee

23. Kende u voorafgaand aan dit evenement de spelregels van rolstoelrugby?

- Ja
- Nee

24. Had u meer informatie willen hebben over de spelregels?

- Ja
- Nee (vraag 26 overslaan)

25. Op welke manier hadden wij u beter kunnen informeren over de spelregels?

- Open

Blok 6: Live statistieken

26. Heeft u de prestatie statistieken in de live-stream gezien (op de schermen langs de kant of online)?

- Ja
- Nee (vraag 28 overslaan)

27. Hielpen de statistieken om de sport beter te begrijpen?

- Ja
- Nee
 - Open

Blok 7: Sportgedrag bezoeker

28. Sport u zelf?

- Ja
- Nee (routing vraag 31)
- Anders
 - Open

29. Welke sport doet u?

- Open

Beoordeel de volgende stellingen:

30. Als gevolg van mijn bezoek aan het EK rolstoelrugby, ben ik gemotiveerd vaker te gaan sporten dan dat ik nu doe

- Volledig mee eens
- Eens
- Neutraal
- Oneens
- Volledig mee oneens

31. Als gevolg van mijn bezoek aan het EK rolstoelrugby, ben ik van plan vaker een para-sport evenement te bezoeken

- Volledig mee eens
- Eens
- Neutraal
- Oneens
- Volledig mee oneens

32. Als gevolg van mijn bezoek aan het EK rolstoelrugby, ga ik meer para-sport evenementen volgen in de media

- Volledig mee eens
- Eens
- Neutraal
- Oneens
- Volledig mee oneens

Blok 8: Waardering evenement

33. Heeft u deelgenomen aan een van de side-events die er tijdens of rondom het EK zijn georganiseerd (rolstoelrugby-clinics, multisportdagen, speelplein bij binnenkomst, blindentribune)?

- Ja
- Nee (34 en 35 overslaan)

34. Welk side-event heeft u meegedaan?

- Open

35. Welk cijfer geeft u dit side event?

- Cijfer 1/tm 10

36. Welk cijfer geeft u het evenement EK rolstoelrugby?

- Cijfer 1 t/m 10

37. In hoeverre voldeed het EK rolstoelrugby aan uw verwachtingen?

- Het overtrof mijn verwachtingen
- Het voldeed aan mijn verwachtingen
- Het voldeed niet aan mijn verwachtingen

Blok 9: Contact

38. Staat u ervoor open om in een persoonlijk gesprek verder in te gaan op uw ervaringen tijdens het EK rolstoelrugby?

- Ja
 - Naam
 - Telefoonnummer
 - E-mailadres
- Nee

39. Wilt u op de hoogte gehouden worden van andere paralympische sport evenementen?

- Ja
 - E-mailadres
- Nee

Bijlage 2: Visitekaartjes met verwijzing vragenlijst

